

Tussentijdse meting Veiligheidsindex deel I

Meting van de veiligheid in 33 wijken

Rapportage bevolkingsenquête juni-juli 2003
en feitelijke criminaliteitsgegevens 2002/2003

oktober 2003

Inhoud

VOORWOORD	5
1 INLEIDING	7
2 ROTTERDAMSE AANPAK ZET DOOR	10
2.1 Algemene uitkomsten.....	10
2.2 Verklaring indexcijfers gerelateerd aan Rotterdamse veiligheidsaanpak	15
2.3 Wijkgebonden exogene factoren	17
2.4 Ontwikkelingen	18
2.5 Prognoses	18
2.6 Tot slot.....	18
2.7 Drie grootste stijgers	19
2.8 Drie grootste dalers.....	20

Bijlagen

Bijlage 1	Score Veiligheidsindex wijken 2001-2003.....	22
Bijlage 2	Enkele kanttekeningen.....	23
Bijlage 3	Definitielijst.....	25

Voorwoord

Deze tussenmeting van de veiligheidsontwikkeling in 33 Rotterdamse wijken toont aan dat de Rotterdamse veiligheidsaanpak zijn vruchten afwerpt. In tweederde van het aantal gemeten wijken is de veiligheid zichtbaar verbeterd. Zo zien we in Middelland een zodanige toename van de veiligheid dat de wijk is gepromoveerd van een onveilige wijk naar probleemwijk. Bovendien zijn met name de meest onveilige wijken minder onveilig geworden.

De nieuwe veiligheidsaanpak, zoals die is vastgelegd in het Collegeprogramma 2002- 2006 "Het nieuwe elan van Rotterdamen zo gaan we dat doen" bestaat uit een wijkgerichte aanpak en drie stedelijke prioriteiten; jeugd, drugs en geweld. Met deze tussenmeting wordt de voortgang van de veiligheidsaanpak in de helft van de Rotterdamse wijken gemeten. Dat betekent dat de cijfers nog niets zeggen over de ontwikkeling van de veiligheid in de hele stad. Die cijfers staan in de Veiligheidsindex die in het voorjaar van 2004 verschijnt.

Uit deze tussenmeting blijkt ook dat in negen wijken de veiligheidscijfers afgenomen zijn. Dit is voor ons een reden om daar met nog meer inzet van deelgemeenten, gemeentelijke diensten, politie en justitie de veiligheid te verbeteren. De volgende meting moet aantonen of die aanpak werkt. Zo houden we de vinger aan de pols en sturen we bij waar dat nodig is.

Deze tussenmeting bestaat uit twee delen. Het eerste deel gaat in op de algemene ontwikkeling van de veiligheid(sbeleving) in de onderzochte wijken. Er wordt een beeld geschetst van de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen half jaar. Daarnaast wordt een duiding van de geconstateerde ontwikkelingen gegeven.

Het tweede deel is opgebouwd uit veiligheidsanalyses per wijk. Iedere wijk vormt een afzonderlijk hoofdstuk. Er wordt ingegaan op de veiligheidsontwikkeling per veiligheidselement en waar mogelijk een interpretatie gegeven van de ontwikkelingen.

Ivo Opstelten
Burgemeester van Rotterdam

Rabella de Faria
Wethouder Veiligheid en Volksgezondheid

1 Inleiding

Voor u ligt de tussentijdse meting van de Rotterdamse Veiligheidsindex die betrekking heeft op de periode juli 2002 tot en met juni 2003. Deze tussentijdse meting geeft een beeld van de veiligheidsontwikkeling in een groot aantal wijken. Niet alle wijken komen in deze tussenmeting aan bod. De wijken die in de meting van de Veiligheidsindex 2002 als onveilig naar voren komen, worden allen in deze rapportage meegenomen, evenals vrijwel alle probleemwijken. Daarnaast wordt een beperkte selectie van de bedreigde, aandachts- en veilige wijken in deze tussentijdse rapportage geanalyseerd. Op deze wijze wordt van een gemêleerd deel van de Rotterdamse wijken een beeld geschetst van de veiligheidssituatie. Niet alleen wordt de cijfermatige ontwikkeling van de veiligheid in beeld gebracht, ook wordt er een verband gelegd met de maatregelen en maatschappelijke ontwikkelingen die in de wijken hebben plaatsgevonden in de afgelopen twaalf maanden. We gaan na of de Rotterdamse aanpak, zoals vastgesteld in het vijfjaren-actieprogramma Versterking Veiligheid Rotterdam (VVR), zijn weerslag vindt in de cijfermatige ontwikkeling van de wijkveiligheid en de veiligheidsbeleving.

Deze tussentijdse meting beschrijft de veiligheidssituatie en -ontwikkeling van 33 wijken. In het onderzoek richten we ons met name op de onveilige en probleemwijken. Van de wijken die tot de verhoudingsgewijs veilige wijken gerekend kunnen worden (de bedreigde-, aandachts- en veilige wijken) worden 12 van de 39 wijken behandeld. In onderstaande tabel staan de wijken weergegeven die in deze Veiligheidsindex zijn gemeten. De indeling naar veiligheidscategorieën is gebaseerd op de rangschikking in het jaar 2002.

Tabel 1 Wijken in de tussentijdse meting 2003 ingedeeld op basis van de indexcijfers van 2002

Onveilig	Bedreigd
Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt	Feijenoord
Oude Westen	Rubroek
Stadsdriehoek/C.S. Kwartier	Provenierswijk
Spangen	Aandacht
Middelland	Hoogvliet Noord
Oude Noorden	Hoogvliet Zuid
Tarwewijk	Oosterflank
Zuidplein	Zevenkamp/Nesselande
Probleem	Veilig
Pendrecht	Het Lage Land
Delfshaven	Kralingseveer
Nieuwe Westen	Ommoord
Schiemond	Prinsenland
Tussendijken	's Gravenland
Afrikaanderwijk	
Bloemhof	
Hillesluis	
Katendrecht	
Kralingen West	
Nieuw Crooswijk	
Oud Crooswijk	
Agniesebuurt	

Opbouw tussentijdse meting Veiligheidsindex¹

Net als in de voorgaande metingen wordt gebruik gemaakt van cijfers afkomstig uit de politieregistratie en van gegevens afkomstig uit de bevolkingsenquête die in het kader van de Veiligheidsindex wordt afgenomen. Daarnaast worden ook diverse demografische en sociaal-economische gegevens over de wijk in de index verwerkt, evenals productnormeringscijfers van de Roteb en Gemeentewerken. Voor deze tussenmeting worden nieuwe meldingen- en aangiftegegevens van de politie Rotterdam-Rijnmond en nieuwe enquêtegegevens verwerkt. De feitelijke gegevens (meldingen en aangiften) hebben betrekking op de periode juli 2002 tot en met juni 2003. De gegevens uit de bevolkingsenquête beslaan dezelfde periode. Voor de overige gegevens die nodig zijn voor de Veiligheidsindex, gebruiken we de cijfers die in de Veiligheidsindex 2003 zijn verwerkt.

In deze rapportage worden de indirecte elementen (sociale samenhang, samenstelling van de bevolking, economische welvaart en bebouwing) buiten beschouwing gelaten, met uitzondering van het element 'tevredenheid met de buurt'. Voor deze elementen zijn geen nieuwe gegevens voorhanden die de onderzochte periode beslaan. Bovendien zijn het gegevens die in een half jaar tijd niet sterk aan verandering onderhevig zijn. Het ontbreken van nieuwe gegevens leidt nauwelijks tot vertekeningen in de Veiligheidsindex.

In dit rapport komen de volgende directe veiligheidselementen wel aan de orde:

- ▶ Diefstal
- ▶ Drugs- en drankoverlast
- ▶ Geweld
- ▶ Inbraken
- ▶ Vandalisme
- ▶ Overlast
- ▶ Schoon en Heel
- ▶ Verkeer

De elementen zijn onveranderd van samenstelling ten opzichte van de voorgaande Veiligheidsindex, met uitzondering van het element Schoon en Heel. Dit element was tot op heden opgebouwd uit productnormeringscijfers voor zowel Schoon als Heel en uit cijfers die weergeven in welke mate de wijkbewoners hondenpoep en rommel op straat als vaak voorkomend buurtprobleem ervaren. In overleg met Gemeentewerken en Roteb zijn in deze meting de onderstaande aanvullende buurtproblemen opgenomen, die ook in de bevolkingsenquête aan bod komen. De uitbreiding met deze vier onderwerpen maakt het element Schoon en Heel sterker.

- ▶ vuil naast de container
- ▶ wildplassen
- ▶ gaten of verzakkingen in de bestrating
- ▶ vernielde of kapotte banken, vuilnisbakken en speeltoestellen

Leeswijzer

In deze tussentijdse rapportage van de Veiligheidsindex over de periode juli 2002 t/m juni 2003 worden de ontwikkelingen van de index zelf, én van alle elementen waaruit de index is opgebouwd, zichtbaar gemaakt per wijk. Per wijk worden de belangrijkste en opvallendste ontwikkelingen in kaart gebracht en gaan we na welke maatregelen, projecten en voorvallen een mogelijke verklaring bieden voor de geconstateerde ontwikkeling.

¹ Voor een uitgebreide beschrijving van de methodologie zie "Veiligheidsindex Rotterdam, voorjaar 2003".

In het hierna volgende hoofdstuk zetten we de belangrijkste ontwikkelingen op een rijtje en gaan we nader in op de Rotterdamse veiligheidsaanpak in relatie tot de veiligheidsontwikkeling. Aan de hand van een gebiedsindeling worden de ontwikkelingen beschreven.

In deel II van deze rapportage wordt per wijk een cijfermatige analyse van de veiligheid per element beschreven en daar waar mogelijk een duiding voor de geconstateerde ontwikkelingen gegeven. In de wijken waarin één van de pilotonderzoeken heeft plaatsgevonden, worden ook deze uitkomsten verwerkt.

2 Rotterdamse aanpak zet door

Uit de tussentijdse meting van de Veiligheidsindex medio 2003 blijkt dat de veiligheid in de overgrote meerderheid van de wijken is verbeterd. Van de 33 gemeten wijken zijn er 21 veiliger geworden. De veiligheid in de wijk Middelland is bovendien dermate verbeterd dat het inmiddels niet meer tot de categorie onveilige wijk gerekend wordt maar tot een probleemwijk. Opvallend is voorts dat in geen enkele onveilige wijk de veiligheidssituatie is verslechterd; met name in de meest onveilige (centrum)wijken doet zich een flinke verbetering van de score op de Veiligheidsindex voor.

In het Stadscentrum is sprake van een sterk verbeterde veiligheidssituatie. In de drie onderliggende wijken is de veiligheid fors verbeterd, met name het Oude Westen en Stadsdriehoek/C.S. Kwartier scoren hoger op de Veiligheidsindex. De veiligheid in de probleem- en bedreigde wijken in Kralingen-Crooswijk is eveneens toegenomen. Voor wat betreft de veiligheid in de overige deelgemeenten zien we een wisselend beeld: in het merendeel van de wijken verbetert de veiligheid, maar in enkele wijken nemen we een verslechtering waar.

Naast deze positieve ontwikkeling zijn er negen wijken waarin de veiligheid licht is afgenomen.¹ Drie voormalige probleemwijken – Pendrecht, Bloemhof en Hillesluis – zijn enigszins onveiliger geworden waardoor ze nu tot de onveilige wijken gerekend moeten worden. Pendrecht en Bloemhof bevonden zich beiden in 2002 nog net boven de grens tussen probleemwijk en onveilige wijk maar zijn nu net door deze grens heen gezakt. Hillesluis was in 2002 veiliger geworden waardoor het niet meer tot de categorie onveilige wijken gerekend kon worden, een half jaar later is de veiligheid afgenomen waardoor Hillesluis nu weer onderdeel is van de onveilige wijken.

2.1 Algemene uitkomsten

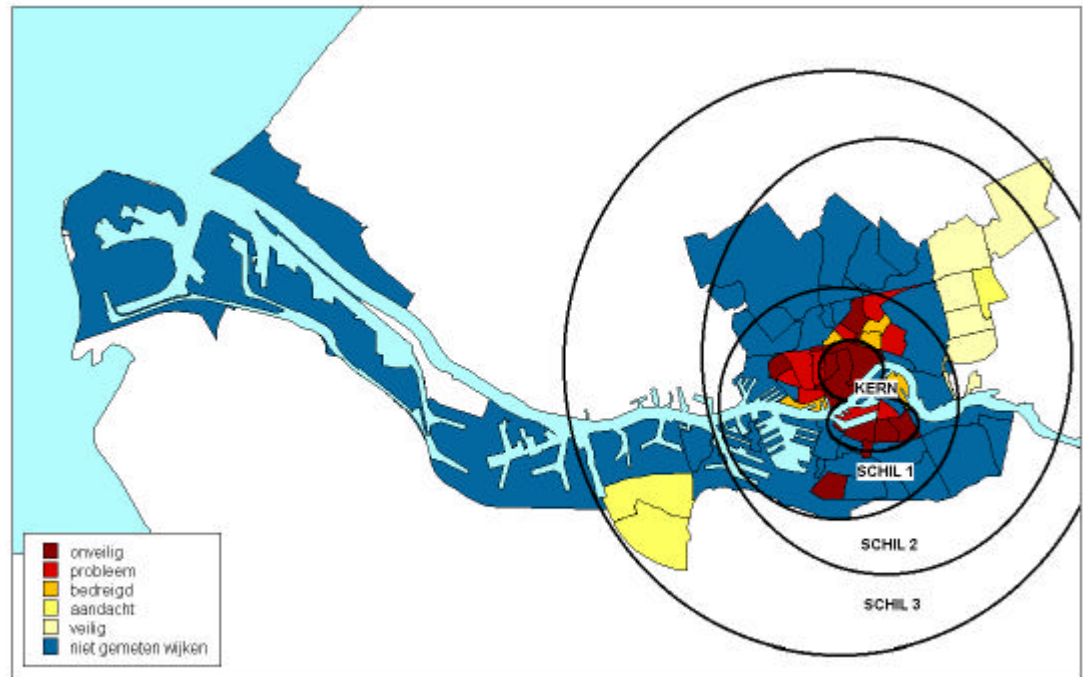
De ontwikkeling van de veiligheidssituatie in de 33 onderzochte wijken zal nader beschreven worden aan de hand van de acht veiligheidselementen waaruit de Veiligheidsindex is opgebouwd. Ook wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van het oordeel van de wijkbewoners over hun eigen wijk. Welke algemene trends zich voordoen en of deze trends gebonden zijn aan bepaalde categorieën van wijken of aan hun geografische ligging komt hieronder aan de orde.

Veiligheid in geografisch perspectief

De veiligheid in Rotterdam kan uitgebeeld worden in een aantal denkbeeldige schillen rondom een kern. Hoe dichterbij de kern komt, hoe groter de problematiek is. Veel van deze problematiek kan mede verklaard worden door de gebieden te bekijken vanuit geografisch en historisch perspectief.

¹ In drie wijken is de score op de Veiligheidsindex gelijk gebleven, namelijk in de Tarwewijk, Kralingen West en in Katendrecht.

Figuur 1 Gebiedsindeling Rotterdam

In de stadskern van Rotterdam bevinden zich op de Rechter Maasoever de wijken Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt, het Oude Westen en Stadsdriehoek/C.S. Kwartier (Centrum); op de Linker Maasoever betreft dit de wijken Tarwewijk, Zuidplein (deelgemeente Charlois) en de wijken Bloemhof, Hillesluis, Katendrecht en Feijenoord (deelgemeente Feijenoord).

In de schil daaromheen (schil 1) bevinden zich op de op de Rechter Maasoever de wijken Delfshaven, Tussendijken, Spangen, Nieuwe Westen, Middelland, Schiemonnd (deelgemeente Delfshaven), Agniesebuurt, Provenierswijk, Oude Noorden (deelgemeente Noord), Rubroek, Nieuw Crooswijk, Oud Crooswijk en Kralingen West (deelgemeente Kralingen-Crooswijk); op de Linker Maasoever betreft dit de wijken Afrikaanderwijk (deelgemeente Feijenoord) en Pendrecht (deelgemeente Charlois).

De volgende schil (schil 2) betreft alle wijken in de deelgemeenten Prins Alexander, Overschie en Hillegersberg-Schiebroek.

De buitenste schil (schil 3) betreft de meest perifere deelgemeenten Hoogvliet, Hoek van Holland en Pernis.

Ook bij het intekenen van de uitkomsten van de zomerindex 2003 op de plattegrond van Rotterdam valt op dat de wijken c.q. deelgemeenten die meer aan de buitenste randen van de stad liggen op alle elementen een stuk veiliger zijn.

De wijken in de binnenstad, of ze nu op de Rechter- of op de Linkeroever van de Maas liggen, hebben doorgaans meer last van drugs- en drankoverlast, geweld, diefstallen, verkeersoverlast, inbraken en vervuiling. Dit is niet verwonderlijk gezien de dichtheid van de bebouwde omgeving en het ontbreken van ruimte. Maar ook de vele jongeren, werklozen, dak- en thuislozen die in grote aantallen de wijken in de binnenstad bezoeken hebben invloed op de feitelijke en op de subjectieve gegevens over veiligheid.

De wijken rondom de stadskern worden gekenmerkt door een oudere bebouwing. De woningen hebben een lagere economische waarde dan gemiddeld en het zijn veelal huurwoningen. Ook kennen de wijken een specifieke bevolkingssamenstelling: een hoger percentage werkzoekenden, uitkeringsontvangers, jongeren en etnische minderheden.

Deze karakteristieke bevolkingssamenstelling in combinatie met de fysieke omgeving van de wijken brengt een specifieke veiligheids- en leefbaarheidsproblematiek met zich mee.²

De wijken in de twee buitenste ringen kennen eveneens een geheel eigen bevolkingsopbouw evenals een unieke fysieke omgeving. De inwoners hebben gemiddeld een hoger inkomen, minder inwoners ontvangen een uitkering of zijn werkzoekend. De bewoners blijven gemiddeld langer in het gebied wonen en er vertrekken ook minder bewoners uit het gebied. Voorts kenmerkt de tweede en derde schil zich door een hogere economische waarde van de woningen.

In dit licht bezien is het interessant na te gaan of de veiligheidssituatie en -beleving in de verschillende geografische gebieden een uiteenlopende ontwikkeling laat zien. Omdat het ene veiligheidselement niet het andere is, gaan we per element na hoe het verloop is in de verschillende gebieden.

Wanneer in de beschrijving van de elementen wordt gesproken over een categoriewijziging, wordt een verandering binnen een element bedoeld.

Tevredenheid met de eigen buurt

De bewoners van de 33 onderzochte wijken oordelen vrijwel unaniem positiever over hun eigen buurt dan een half jaar geleden. De bewoners van de deelgemeente Delfshaven zijn met name beter te spreken over hun eigen buurt: in de wijken Tussendijken, Spangen, Nieuwe Westen en Middelland is de tevredenheid toegenomen met gemiddeld tien procentpunten.

Opvallend is echter dat in het merendeel van de wijken in de stadskern van Rotterdam, zowel op de Linker- als de Rechter Maasoever, de tevredenheid met de eigen buurt juist is afgenomen. Alleen in de centrumwijken, Oude Westen, Katendrecht en Tarwewijk is de tevredenheid met de eigen buurt toegenomen. De verminderde tevredenheid in de binnenstad is des te opmerkelijker daar we in deze wijken een forse verbetering van de veiligheid(sbeleving) waarnemen.

De meeste bewoners van de wijken die rondom de centrumwijken liggen (binnen de eerste schil) zijn beter te spreken over hun eigen buurt dan een half jaar geleden. Ook in de wijken die tot de tweede en derde schil behoren, is de tevredenheid met de eigen buurt in alle wijken toegenomen, met uitzondering van Prinsenland.

Diefstal

Voor wat betreft diefstal nemen we geen eenduidige trend waar. Er zijn iets meer wijken waarin de problematiek rondom diefstal is verbeterd. Opvallende stijger is Oud Crooswijk: ten aanzien van de diefstalproblematiek valt de wijk nu in de categorie aandacht waar het een half jaar geleden nog als een probleemwijk werd gekenmerkt.

Met name in de wijken in de eerste schil, is een verbetering geboekt op het gebied van diefstal. Zo is in de wijken in de deelgemeente Delfshaven de diefstalproblematiek afgenomen.

De wijken in de stadskern van Rotterdam laten een wisselend beeld zien. De wijken op de Rechter Maasoever tonen een positiever beeld op het gebied van diefstal dan een half jaar geleden, terwijl de wijken op de Linker Maasoever een overwegend slechter beeld laten zien.

De wijken die wat verder van het centrum af liggen (in de tweede en derde schil), hebben over het algemeen weinig problemen op het gebied van diefstal, hoewel in de wijken Hoogvliet Noord en Zevenkamp/Nesselande de onveiligheid door diefstal wel licht is toegenomen.

² De wijk Pendrecht krijgt geleidelijk aan overeenkomstige kenmerken als die van de stadskern.

Drugs

Drugsoverlast is voornamelijk een probleem van de binnenstad en de wijken hier direct omheen. De ontwikkeling op het gebied van drugsoverlast valt uiteen in twee richtingen. De wijken waar de drugsproblematiek zichtbaar verbetert liggen allemaal op de Rechter Maasoever: Nieuw en Oud Crooswijk, Rubroek, Provenierswijk en Stadsdriehoek/CS Kwartier. In de stadskern op de Linker Maasoever is de drugsproblematiek echter ernstiger geworden. Met name in Tarwewijk is drugsoverlast een groter probleem geworden.

De stadskern op de Rechter Maasoever laat een voorzichtige verbetering zien op het gebied van drugsoverlast. In Stadsdriehoek/C.S. Kwartier is zelfs een zodanige verbetering zichtbaar dat de wijk van onveilige wijk naar probleemwijk is verschoven. De wijken in de eerste schil om de centrumwijken laten een wisselend beeld zien. Noemenswaardig is de Agniesebuurt waar de drugsproblemen zijn verergerd waardoor het element drugs in de probleemcategorie terecht komt. In de wijken die zich nog verder van de centrumwijken bevinden, in de tweede en derde schil om het centrum, komt nauwelijks drugsoverlast voor. Hier neemt de toch al geringe drugsproblematiek af, met uitzondering van Ommoord en Hoogvliet Zuid.

Geweld

Geweldsproblematiek is in veel wijken minder geworden. Er zijn tien wijken waarin geweld zichtbaar afneemt. In drie wijken daarentegen zijn de problemen met betrekking tot geweld duidelijk verslechterd, namelijk in Oud Crooswijk, Spangen en de Agniesebuurt. In laatstgenoemde wijk is de geweldsproblematiek zelfs twee veiligheidscategorieën gedaald. De oorzaak van deze daling is gelegen in het aanzienlijk slechtere oordeel van de inwoners over geweld en – in mindere mate – in een toename van het slachtofferschap.

In de wijken in de binnenstad van Rotterdam is de geweldsproblematiek afgenomen, op Stadsdriehoek/C.S. Kwartier en Bloemhof na. In het Oude Westen en Zuidplein is zelfs sprake van een zeer sterke afname van de geweldsproblematiek.

De wijken in de eerste schil om de stadskern laten een wisselend beeld zien. In de wijken Spangen en Agniesebuurt neemt de geweldsproblematiek toe, terwijl in Kralingen West en Middelland juist een sterke afname van de geweldsproblematiek zichtbaar is.

Tenslotte laten de wijken in de tweede en derde schil zonder uitzondering een verbetering zien van de geweldsproblematiek. Daarmee is en blijft geweld voornamelijk een probleem van de centrumwijken en in mindere mate van de omliggende wijken.

Inbraken

De ontwikkelingen op het gebied van inbraken laten geen eenduidig beeld zien. In tien wijken is de inbraakproblematiek afgenomen. In vier wijken is een dermate grote verbetering zichtbaar dat de wijken met twee categorieën omhoog zijn gegaan. In negen wijken is de inbraakproblematiek verslechterd.

Ook in de stadskern zien we een gevarieerde ontwikkeling rondom inbraken. Op de Rechter Maasoever is er sprake van een min of meer stabiele situatie. Op de Linker Maasoever nemen we zowel een verslechtering als een verbetering waar. De problematiek rondom inbraken verbetert overduidelijk in de Charloise wijken Tarwewijk en Zuidplein. De wijken in de deelgemeente Feijenoord laten daarentegen een verslechtering zien.

In de eerste schil rondom de stadskern breidt de problematiek op het gebied van inbraken zich uit. Met name in een aantal wijken op de Rechter Maasoever zien we een verslechtering. In Middelland en de Provenierswijk is daarentegen sprake van een verbetering. Op de Linker Maasoever valt Pendrecht in negatieve zin op.

De buitenste wijken in de tweede en derde schil geven voornamelijk een verbetering te zien op het terrein van inbraken.

Vandalisme

De algemene trend op het gebied van vandalisme is positief. In 21 wijken is sprake van een afname van de problematiek. In 14 wijken heeft dit zelfs geresulteerd in een categoriewijziging. In het Oude Westen, Middelland, Bloemhof en Stadsdriehoek/C.S. Kwartier nemen we een zeer sterke verbetering van de veiligheid op het gebied van vandalisme waar. Slechts in 8 van de 33 wijken is de problematiek op het gebied van vandalisme toegenomen. In de helft van deze wijken heeft deze verslechtering geresulteerd in een categoriewijziging.

In de stadskern zien we een forse afname van vandalisme. De wijken in de stadskern op de Rechter Maasoever laten gezamenlijk een spectaculaire verbetering zien, maar ook op de Linker Maasoever is een verbetering zichtbaar, met name in de wijken in Feijenoord. In Hillesluis neemt het vandalisme echter toe.

In de wijken in de eerste schil rondom de binnenstad nemen de klachten over vandalisme eveneens af. In Middelland zien we de allergrootste verbetering. In een half jaar tijd scoort de wijk op het element vandalisme veilig waar ze voorheen nog onveilig scoorde. Overigens zien we in de eerste schil ook de drie wijken waar vandalisme veel slechter scoort, namelijk Delfshaven, het Nieuwe Westen en Nieuw Crooswijk.

In de buitenste twee schillen is een stabiele situatie of een lichte verbetering waarneembaar op het terrein van vandalisme.

Overlast

De overlastproblematiek lijkt licht toe te nemen. In dertien wijken is de problematiek op het gebied van overlast toegenomen. Bij zes wijken heeft dit tot gevolg dat ze bij een andere categorie ingedeeld moeten worden. In negen wijken is de overlastproblematiek afgenomen. In vier van deze wijken heeft dit geresulteerd in een categoriewijziging. In Stadsdriehoek/C.S. Kwartier en Spangen is de veiligheid op het gebied van overlast sterk verbeterd.

De overlast in de binnenstad blijft min of meer stabiel, met uitzondering van drie wijken op de Linker Maasoever. In de wijken Hillesluis, Katendrecht en Feijenoord neemt de overlast in sterke mate toe waardoor ze alle drie een categorie slechter scoren.

In de eerste schil om de stadskern zien we de overlast ook niet sterk veranderen. Alleen in Tussendijken en de Agniesebuurt is overlast een groter probleem geworden.

In de tweede schil om de stadskern (Prins Alexander) blijft de overlast op hetzelfde niveau als in de voorgaande meting, met uitzondering van Ommoord waar de overlast sterk verbetert. In de buitenste schil (Hoogvliet) zien we een stabilisering (Hoogvliet Noord) en een afname (Hoogvliet Zuid).

Schoon en Heel

Het element Schoon en Heel laat een duidelijke verbetering zien. In bijna alle wijken is de problematiek op het gebied van Schoon en Heel afgenomen. De wijken 's Gravenland, Prinsenland en Het Lage Land scoren hoog op dit punt, het Oude Noorden en Pendrecht daarentegen slecht.

De wijken in de binnenstad zijn schoner en heler geworden. Op de Rechter Maasoever zien we een sterke verbetering in de Stadsdriehoek/C.S. Kwartier en in Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt. Op de Linker Maasoever springen Hillesluis en Katendrecht opvallend positief eruit. In de wijken rondom het centrumgebied is het oordeel over de buitenruimte licht positiever. Hetzelfde geldt voor de twee buitenste ringen. Er zijn geen wijken die in sterk negatieve zin afwijken.

Verkeer

De ontwikkeling op het gebied van verkeersproblematiek is licht positief. Er zijn zeventien wijken die zich positief ontwikkelen. Van deze wijken veranderen er zes positief van

categorie. Twaalf wijken laten een negatieve ontwikkeling zien. Bij vier van deze wijken heeft dit een categoriewijziging tot gevolg.

De verkeersoverlast neemt licht af in de centrumwijken op de Rechter Maasoever. Op de Linker Maasoever zien we in de centrumwijken een tweetal ontwikkelingen. In de in Feijenoord gelegen wijken neemt de verkeersoverlast toe, terwijl in de wijken in Charlois – Tarwewijk en Zuidplein – deze overlast juist afneemt.

In de wijken gelegen rondom het centrum zien we nauwelijks of geen ontwikkeling op het gebied van verkeersoverlast. Rubroek onderscheidt zich in zeer positieve zin door vier categorieën te verbeteren op het terrein van verkeersoverlast. In de twee buitenste ringen vinden geen noemenswaardige veranderingen plaats.

2.2 Verklaring indexcijfers gerelateerd aan Rotterdamse veiligheidsaanpak

Opvallend is dat daar waar de veiligheidsaanpak in de onveiligste wijken ondersteund wordt door de inzet van een stadsmarinier, de stijging op de Veiligheidsindex in veel gevallen duidelijk waarneembaar is. Voorbeelden daarvan zijn Zuidplein, Stadsdriehoek/C.S. kwartier, Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt, Oude Westen (Binnenstad) en Spangen. Ook in een aantal onveilige wijken waar tal van maatregelen getroffen worden in het kader van de Rotterdamse veiligheidsaanpak, zet de stijging flink door. Daarnaast heeft in de wijken die stabiel zijn gebleven (Tarwewijk) of die zelfs onveiliger zijn geworden (Hillesluis) de inzet van de stadsmarinier deze wijken vermoedelijk behoed voor een sneller afglijden.

De Rotterdamse veiligheidsaanpak kenmerkt zich door dader- en domeingerichte maatregelen. Dit varieert van repressieve maatregelen zoals het beboeten van verkeerd aangeboden huisvuil tot preventieve maatregelen zoals politievoorlichting op scholen over veiligheid en criminaliteit. Ook deze tussentijdse meting van de Veiligheidsindex laat zien dat de verschillende maatregelen effect hebben op de veiligheid en veiligheidsbeleving van de inwoners van Rotterdam. De volgende maatregelen beïnvloeden met name de veiligheid(sbeleving).

Dader – Domeingerichte aanpak

De dader- en domeingerichte aanpak van de politie heeft een positief effect op de veiligheid in de stad en de veiligheidsbeleving van bewoners. In een aantal wijken in Feijenoord heeft de gerichte inzet van het geweldsteam van de politie ervoor gezorgd dat bewoners zich veiliger voelen op het gebied van geweld, ondanks dat aangiften en meldingen van geweldsdelicten in veel gevallen zijn toegenomen.

Het oprollen van de jeugdbende op Zuidplein en het oppakken van een aantal inbrekers in Hoogvliet en Hillesluis zijn voorbeelden van de dadergerichte aanpak van de politie, die een positief effect hebben op de veiligheidsgevoelens van de bewoners. Bewoners van Zuidplein ervaren minder jeugdoverlast. In Hoogvliet en Hillesluis is het aantal aangiften van inbraak afgenomen en in Hoogvliet zien bewoners het ook als een minder groot buurtprobleem. In Hillesluis is het bewonersoordeel stabiel.

In de wijk Middelland is een veelpleger van diefstal uit auto's opgepakt. Het oordeel van bewoners van deze wijk over diefstal uit auto's is hiermee positiever geworden.

Ook het extra toezicht van politie en Stadstoezicht in de wijk Oud Crooswijk (Crooswijkseweg) heeft ertoe bijgedragen dat het bewonersoordeel over geweldsdelicten en jeugdoverlast is verbeterd.

In de Provenierswijk heeft de dader- en domeingerichte aanpak van overlastgevendende jeugd een positief effect op het bevolkingsoordeel over geweldsdelicten en overlast.

In de wijk Schiemond werpen de structurele verkeersacties van de politie vruchten af; het aantal meldingen van verkeersongevallen en –overlast is sterk afgenomen.

In het Oude Noorden is extra ingezet op het zichtbaar handhaven van (horeca-)overlast. Het verbeterde oordeel van de bewoners van deze wijk over allerlei vormen van overlast laat zien dat deze aanpak werkt.

Persoonsgerichte aanpak

De persoonsgerichte aanpak, een gezamenlijke actie van politie, justitie, Stadstoezicht en de gemeente, laat in Spangen een sterke daling zien van het aantal meldingen van drugs- en drankoverlast. Ook het bewonersoordeel over drugs- en drankoverlast is verbeterd. Andere maatregelen, zoals het preventief fouilleren, hebben hier ook aan bijgedragen. In het centrumgebied werpt de persoonsgerichte aanpak eveneens vruchten af. Het oordeel van de bewoners ten opzichte van drugsoverlast is verbeterd.

Toezicht en handhaving

De extra inzet van de politie en Stadstoezicht in de onveilige wijken op risicolocaties en op gerichte tijden, heeft tot gevolg dat de veiligheid op deze locaties verbetert. In Spangen, Zuidplein, de binnenstad en het Centraal Station zijn de veiligheid en ook de veiligheidsgevoelens van de bewoners op verschillende gebieden verbeterd. Met name op het gebied van drugs- en drankoverlast, geweld, vandalisme en verkeersoverlast is een positieve ontwikkeling te zien.

Centraal Station

Zo blijkt uit het pilot-onderzoek³ onder de gebruikers van het Centraal Station dat in een half jaar tijd de veiligheidsbeleving flink is verbeterd. Het aandeel mensen dat zich wel eens onveilig voelt op of rondom CS is afgenomen van 50% in januari naar 32% in juni. Dit betekent dat de gebruikers van het CS zich inmiddels veiliger voelen dan de gemiddelde Rotterdammer in zijn eigen stad. Voorts ervaren de passanten in juni beduidend minder overlast in welke vorm dan ook. Men ondervindt met name minder overlast van slapende zwervers, dronkenschap, bekladding, vernieling of handel van drugs in het openbaar vervoer. De respondenten geven aan nog steeds de meeste overlast te ondervinden van rondhangende junks, bedelaars en rondhangende groepen en individuen (respectievelijk 51%, 48% en 41%). Dat deze percentages vrij hoog blijven ondanks een flinke afname (van gemiddeld elf procentpunten) heeft wellicht te maken met dat in de oordeelsvorming ook de situatie van voor de maatregelen meeweegt. Voorts zijn minder mensen slachtoffer geworden van een vervelend voorval of misdrijf (13% in januari, 8% in juni). De maatregelen die zijn getroffen lijken bovendien niet onopgemerkt aan de mensen te zijn voorbijgegaan. Dertig procent vindt dat de veiligheidssituatie is verbeterd terwijl vrijwel niemand (1%) vindt dat de veiligheid is afgenomen.

Voorts is een duidelijk verband te zien tussen het toepassen van het Politiekeurmerk Veilig Wonen en een afname van de inbraakproblematiek. In wijken waarin zowel de gemeente als woningcorporaties en bewoners zelf daadwerkelijk investeren in dit Politiekeurmerk, is het aantal inbraken afgenomen en ook het bewonersoordeel over inbraak verbeterd. Het omgekeerde is ook waar: in gebieden waar men niet investeert in het beveiligen van woningen neemt de problematiek rondom inbraak toe.

Beheer en onderhoud

De extra inzet in het kader van Resultaat Op Straat (ROS) van Roteb, Gemeentewerken en Stadstoezicht in de onveilige wijken van de stad is succesvol. In het Oude Westen, Spangen en Zuidplein is het bevolkingsoordeel over rommel op straat verbeterd. In de

³ BOOM, Nulmeting overlast Rotterdam CS; Management summary, Rotterdam, april 2003. En BOOM, Overlast op en rondom Rotterdam CS; Management summary, Rotterdam, juli 2003.

Tarwewijk hebben de campagne Schoon en andere extra maatregelen op het gebied van Schoon en Heel (zoals extra controle op grofvuil) een positief effect op de beleving van de bewoners. In Tussendijken, Hillesluis en Zuidplein heeft het direct repareren van vernielingen in de buitenruimte ervoor gezorgd, dat bewoners zich positiever uitlaten over vandalisme.

2.3 Wijkgebonden exogene factoren

Hieronder wordt kort ingegaan op de historische dan wel geografische kenmerken van enkele wijken die van invloed zijn op de veiligheidsproblematiek. Deze omstandigheden zijn niet in directe zin of op de korte termijn beïnvloedbaar door gemeentelijk handelen. In dit perspectief moet de ontwikkeling van de veiligheidssituatie dan ook gezien worden.

Spangen

De wijk kent al geruime tijd veel drugsgerelateerde overlast. Oorspronkelijk werd deze veroorzaakt door de verplaatsing van de prostitutiezone naar de Keileweg en de sluiting van Perron 0 in de winter van 1994. Pas na opening van een prostitutie-gelegenheid op een andere locatie, is te verwachten dat Spangen blijvend tot een meer veilig domein wordt. Desondanks slaagt de deelgemeente erin de positieve beweging van de laatste jaren door te zetten. Ook al is de wijk nog niet uit de categorie onveilig, de negatieve spiraal lijkt definitief gekeerd. Met een score van 3,2 op de Veiligheidsindex ontwikkelt de wijk zich dan ook in de goede richting.

Pendrecht

Tijdens de tussentijdse meting van de Veiligheidsindex is de wijk Pendrecht, die zich op de grens 'probleem'-'onveilig' bevond, net door die grens heen geschoten. Een van de voornaamste veroorzakers van de onveiligheid in Pendrecht is de demografische samenstelling van het gebied. Uit onderzoek in de zomer van 2002 bleek dat veel oudere, autochtone bewoners de wijk niet meer als de hunne beschouwen. Taalproblemen, overlastgevendende jongeren, een tekortschietende overheid en allerlei onderhoudsproblemen aan woningen blijken de voornaamste problemen te zijn.

Een direct sturende invloed op de bevolkingsopbouw in een wijk heeft de gemeente niet onder de huidige wet- en regelgeving. De gemeentelijke overheid heeft wel de mogelijkheid onrechtmatige en overlastgevendende bewoning aan te pakken. Ook kan de overheid investeren in voorzieningen voor de jeugd.

Zuidplein – Centraal Station – Binnenstad

Behalve dat hier sprake is van een centrum(koop)functie, zijn deze gebieden ook verkeers- en vervoersknooppunten met alle bewegingen die daarbij horen. Dit betekent een zeer hoge druk op de buitenruimte (verkeer, vervuiling, overlast). Tegelijkertijd trekken de enorme aantallen mensen ook personen aan, die erop uit zijn om diefstallen te plegen, tasjes te roven of auto's in te breken. Dit laat zich vertalen in de hoge aantallen aangiften en meldingen in deze gebieden van allerlei delicten. De veiligheidsscores van de wijken die binnen deze gebieden liggen, worden hierdoor beïnvloed.

Instroom van kansarme mensen

Rotterdam heeft, net als andere grote steden, een bepaalde aantrekkingskracht voor kansarme mensen van buiten de stad. Ook binnen de stad zien we dat kansarmen van de ene wijk naar de andere verhuizen. Om snel aan woonruimte te komen, vallen deze mensen vaak in handen van huisjesmelkers, die zeer hoge huurprijzen vragen. Hierdoor raken ze nog meer in de problemen. Om te voorzien in de meest elementaire

levensbehoeften vinden zij vaak alternatieve manieren om hun geld te verdienen: diefstal van goederen, inbraak, bedelen of drugsrunnen en/of –verkopen.

De gemeentelijke overheid heeft weinig invloed heeft op particulier woningbezit. Rotterdam probeert wel samen met woningcorporaties te komen tot een evenwichtige toepassing van het aanbodmodel op de woningmarkt. Via de Alijda-aanpak kan de gemeente de malafide huiseigenaren in beeld brengen en vervolgens aanpakken.

2.4 Ontwikkelingen

Een flink aantal wijken blijkt in toenemende mate te maken te hebben met scooteroverlast. De politie heeft hiertegen inmiddels maatregelen getroffen. Er is een regionale aanpak van start gegaan waarbij de politie gerichte acties in diverse wijken uitvoert. Hierbij wordt door de politie direct gereageerd op waargenomen overlast. Het zogenoemde ASO-project (Aanpak Scooter Overlast) zet gericht politiemotoren per wijk in. Bij een geconstateerde overtreding volgt eerst een waarschuwing. Bij een volgende overtreding volgt direct inbeslagname. Na drie weken lijkt deze aanpak zijn vruchten af te werpen.

Daarnaast wordt in verschillende gebieden aangegeven dat de containerisatie door de Roteb gepaard gaat met een toenemend aanbod van (grof-)vuil *naast* de containers. Door middel van voorlichting en handhaving wordt hierop actie genomen, maar het blijft toch een probleem. Aanpassing van de containers, dan wel het vinden van andere technische oplossingen kan ook bijdragen het minder worden van de vervuiling naast containers.

2.5 Prognoses

De extra inzet van politie en andere toezichthouders op risicolocaties en op gerichte tijden, zal de komende tijd ook in andere wijken worden ingezet. Het ligt in de lijn der verwachting dat de eerste resultaten hiervan in de volgende Veiligheidsindex zichtbaar worden.

In 2003 is in een aantal winkel- en industriegebieden de gemeente Rotterdam samen met betreffende deelgemeenten, winkeliers en ondernemers van start gegaan met Veilig Ondernemen. Alle partijen investeren in maatregelen die de veiligheid voor winkeliers, ondernemers en winkelend publiek verbeteren. Volgend jaar wordt voor het eerst de veiligheid in een aantal winkelgebieden apart in de index meegenomen. Te verwachten valt dat de eerste resultaten op het gebied van Veilig Ondernemen volgend najaar zichtbaar worden.

De inzet van preventieve maatregelen gericht op de jeugd in de wijk en projecten als stadsetiquette worden pas op de langere termijn zichtbaar. In de komende jaren verwachten we hier in de Veiligheidsindex resultaten van te zien.

2.6 Tot slot

Deze tussentijdse meting van de Veiligheidsindex laat zien dat we met de aanpak van de veiligheid grotendeels op koers liggen. In tweederde van het aantal gemeten wijken is de veiligheid zichtbaar verbeterd. Met name in de meest onveilige (centrum)wijken doet zich een flinke verbetering van de score op de veiligheidsindex voor. Ook is het duidelijk dat we in enkele wijken er een schepje bovenop moeten doen. Met inzet van deelgemeente, gemeentelijke diensten, politie en justitie zullen in deze wijken aanvullende en passende maatregelen genomen moeten worden om de veiligheid te verbeteren.

2.7 Drie grootste stijgers

<p>Middelland</p> <p>Indexscore stijgt van 3,7 naar 4,4</p> <p><i>Bevolkingsoordeel geeft gemengd beeld</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tevredenheid met de eigen buurt stijgt van 62% naar 69% ▪ Percentage inwoners dat vindt dat drugsoverlast vaak voorkomt daalt van 35% naar 27% ▪ Percentage inwoners dat vindt dat hondenpoep op straat vaak voorkomt daalt van 49% naar 41% ▪ Percentage inwoners dat vindt dat overlast van omwonenden vaak voorkomt stijgt van 15% naar 20% ▪ Percentage inwoners dat vindt dat overlast van dronken mensen op straat vaak voorkomt stijgt van 3% naar 22% <p><i>Slachtofferschap daalt</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Slachtofferschap van vernieling daalt naar 4% ▪ Slachtofferschap van bedreiging met geweld daalt naar 2% ▪ Slachtofferschap van inbraak daalt naar 3% <p><i>Aangiften en meldingen stabiel</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Meldingen van overlast dalen van 79 naar 74 per 1.000 inwoners ▪ Meldingen van verkeersongevallen en verkeersoverlast dalen van 41 naar 36 per 1.000 inwoners

<p>Oude Westen</p> <p>Indexscore stijgt van 1,8 naar 2,5</p> <p><i>Bevolkingsoordeel is positiever</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tevredenheid met de eigen buurt stijgt van 49% naar 53% ▪ Percentage inwoners dat vindt dat vernieling vaak voorkomt daalt van 31% naar 13% ▪ Percentage inwoners dat vindt dat bekladding vaak voorkomt daalt van 46% naar 30% ▪ Percentage inwoners dat vindt dat tasjesroof vaak voorkomt daalt van 22% naar 6% ▪ Percentage inwoners dat vindt dat geweldsdelicten vaak voorkomt daalt van 25% naar 11% <p><i>Slachtofferschap geeft gemengd beeld</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Slachtofferschap van vernieling daalt naar 1% ▪ Slachtofferschap van inbraak stijgt naar 6% <p><i>Aangiften en meldingen geeft gemengd beeld</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aangiften van diefstal uit/vanaf motorvoertuigen dalen van 71 naar 60 per 1.000 inwoners ▪ Meldingen van overlast stijgen van 79 naar 87 per 1.000 inwoners

<p>Stadsdriehoek/C.S. Kwartier</p> <p>Indexscore stijgt van 3,1 naar 3,7</p> <p><i>Bevolkingsoordeel is positiever</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tevredenheid met de eigen buurt daalt van 81% naar 78% ▪ Bewonersoordeel positiever op alle veiligheidsaspecten, met uitzondering van bedreiging en overlast van groepen jongeren ▪ Percentage inwoners dat vindt dat vernieling vaak voorkomt daalt van 22% naar 9% ▪ Percentage inwoners dat vindt dat tasjesroof vaak voorkomt daalt van 17% naar 6% <p><i>Slachtofferschap geeft gemengd beeld</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Slachtofferschap van vernieling daalt naar 2% ▪ Slachtofferschap van mishandeling stijgt naar 3% ▪ Slachtofferschap van bedreiging met geweld daalt naar 5% <p><i>Aangiften en meldingen dalen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aangiften van diefstal uit/vanaf motorvoertuigen nemen af van 259 naar 197 per 1.000 inwoners ▪ Meldingen van drugsoverlast nemen af van 16 naar 10 inwoners
--

2.8 Drie grootste dalers

Agniesebuurt

Indexscore daalt van 5,0 naar 4,3

Bevolkingsoordeel negatiever

- Tevredenheid met de eigen buurt daalt van 60% naar 57%
- Bewonersoordeel negatiever op alle veiligheidsaspecten, met uitzondering van Schoon en Heel
- Percentage inwoners dat vindt dat hondenpoep op straat vaak voorkomt daalt van 60% naar 56%
- Percentage inwoners dat vindt dat overlast van groepen jongeren vaak voorkomt stijgt van 17% naar 35%
- Percentage inwoners dat vindt dat fietsendiefstal vaak voorkomt stijgt van 19% naar 30%

Slachtofferschap geeft gemengd beeld

- Slachtofferschap van inbraken stijgt naar 7%
- Slachtofferschap van vernieling daalt naar 6%
- Slachtofferschap van overige diefstal stijgt naar 4%

Aangiften en meldingen dalen

- Meldingen van overlast dalen van 85 naar 77 per 1.000 inwoners
- Aangiften van inbraken dalen van 33 naar 26 per 1.000 woningen
- Aangiften van diefstal uit/vanaf motorvoertuigen daalt van 117 naar 97 per 1.000 inwoners

Hillesluis

Indexscore daalt van 4,2 naar 3,8

Bevolkingsoordeel geeft gemengd beeld

- Tevredenheid met de eigen buurt blijft ongeveer stabiel op 45%
- Percentage inwoners dat vindt dat vernieling vaak voorkomt daalt van 39% naar 26%
- Percentage inwoners dat vindt dat hondenpoep op straat vaak voorkomt daalt van 55% naar 38%
- Percentage inwoners dat vindt dat vernieling aan/diefstal vanaf de auto vaak voorkomt stijgt van 31% naar 41%

Slachtofferschap stijgt

- Slachtofferschap van autodiefstal stijgt naar 6%
- Slachtofferschap van vernieling stijgt naar 7%
- Slachtofferschap van inbraak stijgt naar 4%

Aangiften en meldingen geeft gemengd beeld

- Aangiften van geweld, met name van straatroof, neemt toe
- Aangiften van inbraken dalen van 22 naar 16 per 1.000 woningen
- Meldingen van verkeersongevallen en verkeersoverlast daalt van 45 naar 38 per 1.000 inwoners

Delfshaven (wijk)

Indexscore daalt van 4,6 naar 4,3

Bevolkingsoordeel geeft gemengd beeld

- Tevredenheid met de eigen buurt stijgt licht van 59% naar 61%
- Percentage inwoners dat vindt dat drugsoverlast vaak voortkomt stijgt van 19% naar 27%
- Percentage inwoners dat vindt dat hondenpoep op straat vaak voorkomt daalt van 63% naar 55%
- Percentage inwoners dat vindt dat overlast van omwonenden vaak voorkomt stijgt van 14% naar 21%

Slachtofferschap stabiel

- Slachtofferschap van vernieling stijgt naar 9%
- Slachtofferschap van tasjesroof zonder geweld stijgt naar 4%
- Slachtofferschap van aanrijding met doorrijden daalt naar 1%

Aangiften en meldingen geeft gemengd beeld

- Meldingen van overlast stijgt van 71 naar 84 per 1.000 inwoners
- Aangiften van diefstal uit/vanaf motorvoertuigen daalt van 59 naar 49 per 1.000 inwoners
- Aangiften van woninginbraak daalt van 29 naar 25 per 1.000 woningen

BIJLAGEN

Bijlage 1 Score Veiligheidsindex wijken 2001-2003

Positionering juli 2003	Wijken	Score 2001	Score 2002	Score juli 2003
Onveilig	Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt	1,8	1,5	1,9
	Oude Westen	1,5	1,8	2,5
	Spangen	2,5	2,7	3,1
	Oude Noorden	3,8	3,0	3,2
	Zuidplein	2,9	2,7	3,3
	Tarwewijk	3,6	3,5	3,5
	Pendrecht	4,0	3,9	3,7
	Stadsdriehoek/C.S. Kwartier	2,8	3,1	3,7
	Bloemhof	4,1	3,9	3,7
	Hillesluis	3,7	4,2	3,8
Probleem	Nieuwe Westen	4,1	4,4	4,2
	Delfshaven	3,9	4,6	4,3
	Agniesebuurt	4,9	5,0 ¹	4,3
	Afrikaanderwijk	4,4	4,1	4,4
	Middelland	3,7	3,7	4,4
	Kralingen West	4,4	4,6	4,6
	Tussendijken	3,3	4,4	4,8
	Nieuw Crooswijk	4,9	4,8	4,9
	Katendrecht	3,8	4,9	4,9
Bedreigd	Oud Crooswijk	5,0	4,6	5,1
	Schiemond	4,1	4,9	5,1
	Rubroek	4,3	5,1	5,4
	Provenierswijk	5,1	5,5	5,7
	Feijenoord	5,9	5,6	5,7
Aandacht	Hoogvliet Zuid	7,1	6,4	6,3
	Oosterflank	7,0	6,4	6,9
	Hoogvliet Noord	6,2	6,9	7,1
Veilig	Zevenkamp/Nesselande	6,9	6,9	7,2
	Ommoord	7,5	7,3	7,8
	Prinsenland	8,3	8,4	8,1
	Het Lage Land	8,3	7,8	8,4
	's Gravenland	8,6	8,7	8,5
	Kralingse Veer	9,3	9,6	9,9

¹ De onafgeronde score is 4,96 dus categorie 'probleem'

Bijlage 2 Enkele kanttekeningen

Bij de interpretatie van de uitkomsten uit deze Veiligheidsindex is het van belang rekening te houden met twee kanttekeningen:

Ten eerste heeft de tussenstand betrekking op 33 van de 62 Rotterdamse wijken. Bij het berekenen van de indexcijfers is het noodzakelijk om over *alle* wijken gegevens te hebben. Om aan deze voorwaarde te voldoen zijn we voor deze meting genoodzaakt om voor de wijken waarin deze keer geen enquêtes zijn afgenomen, cijfers van de voorgaande meting te gebruiken.¹ De veronderstelling hierbij is dus dat in deze wijken de (on)veiligheid onveranderd is.

Vanwege het ontbreken van gegevens over alle wijken kunnen we ook geen cijfer voor de Rotterdamse veiligheid geven. Het is derhalve niet mogelijk om de ontwikkelingen van deze wijken in de context van de stedelijke veiligheidsontwikkeling te plaatsen.

Bij de beschrijving van de belangrijkste ontwikkelingen in het volgende hoofdstuk moet men zich dus realiseren dat het de ontwikkeling betreft van de 33 onderzochte wijken. Bovendien is een selectie van de wijken gemeten die niet representatief is voor alle Rotterdamse wijken. De beschreven ontwikkeling kan dus niet doorgetrokken worden naar de Rotterdamse ontwikkeling!

De tweede kanttekening betreft het feit dat voor deze tussenrapportage van de Veiligheidsindex het bevolkingsoordeel in juni/juli 2003 is bevroegd. De bevolkingsenquête voor de integrale meting van de Veiligheidsindex wordt standaard afgenomen in januari. Het is niet onwaarschijnlijk dat het afnemen van de enquête in verschillende seizoenen invloed kan hebben op het bevolkingsoordeel, en dus ook op de resultaten van de Veiligheidsindex. Welke invloed deze seizoensinvloeden precies hebben, is niet met zekerheid vast te stellen. De voorgaande tussentijdse meting (zomer 2002) had betrekking op zes pilotwijken, te weten Tussendijken, het Nieuwe Westen, Hillesluis, Tarwewijk, Hoogvliet Noord en Hoogvliet Zuid. Deze wijken worden ook nu weer gemeten in deze tussenrapportage. Voor deze zes wijken zijn dus twee reguliere en twee tussentijdse metingen beschikbaar.

Aanvullende informatie

In deze tussentijdse meting nemen we enkele nieuwe gegevens op. Deze onderzoeksgegevens worden niet in het indexcijfer zelf verwerkt, maar worden als aanvullende analyses in deze rapportage meegenomen. Deze gegevens worden niet in het indexcijfer verwerkt omdat ze niet voor alle wijken aanwezig zijn. Aangezien het indexcijfer opgebouwd is uit scores over *alle* wijken is het derhalve niet mogelijk om de desbetreffende gegevens in het indexcijfer te vatten. Daarnaast zou het opnemen van deze nieuwe gegevens tot gevolg hebben dat de nieuwste meting van de Veiligheidsindex onvergelijkbaar zou worden met de voorgaande meting. Mede om dit te voorkomen wordt de informatie additioneel verwerkt. De aanvullende onderzoeksgegevens betreffen pilots die in de loop van de tijd zullen uitgroeien tot onderzoeken die in een groter aantal wijken worden uitgevoerd. Concreet gaat het om de volgende drie pilots² die in deze tussentijdse rapportage zijn verwerkt:

¹ Voor aangiften en meldingen zijn wel voor alle wijken gegevens.

² Alledrie de pilots zijn uitgevoerd door onderzoeksbureau BOOM in opdracht van Programmabureau Veilig.

- ▶ Veilig Ondernemen in het winkelgebied Oude Noorden
- ▶ Passantenonderzoek in het centrum van Rotterdam
- ▶ Overlast op en om het Centraal Station

Voor wat betreft de pilot Veilig Ondernemen in het winkelgebied Oude Noorden³ baseren we ons op onderzoek onder ondernemers in dit gebied. De meting heeft in juni 2003 plaatsgevonden en is uitgevoerd onder ongeveer 150 ondernemers. Er is gevraagd naar de beleving van de veiligheid van de ondernemers in het winkelgebied, slachtofferschap en maatregelen die genomen zijn. In de loop van de tweede helft van 2003 zullen ook in winkelgebieden in de overige pilotgebieden en in de onveilige wijken soortgelijke onderzoeken uitgevoerd worden. Hierbij zal tevens aandacht worden besteed aan de veiligheidsbeleving van passanten en bewoners van deze winkelgebieden.

Het economische stadshart (Stadscentrum) van Rotterdam is in het kader van de versterking van de veiligheid een van de targets van het college. Daarom heeft in juli 2003 een onderzoek plaatsgevonden onder de bezoekers van dit gebied naar de veiligheidsbeleving en de mate van overlast. Een kleine 1200 bezoekers is in juli bevraagd, waarbij onderscheid is gemaakt naar winkelend en uitgaanspubliek en de mensen die in dit gebied werkzaam zijn, hetzij op de markt hetzij in kantoren. In de tweede helft van 2003 zal dit onderzoek ook op het Zuidplein worden uitgevoerd en wellicht ook in andere winkelcentra met grote aantallen voorbijgangers.

Vanaf februari 2003 is op het centraal station een handhavingsarrangement van kracht om de overlast in dit gebied permanent terug te dringen. In samenwerking met de politiedistricten Centrum en Noord, Spoorwepolitie, Dienst Stadstoezicht, NS en de RET wordt op en rondom het Centraal Station gewerkt aan een veiliger omgeving. In januari 2003 heeft een nulmeting plaatsgevonden en juni jl. is een tweede meting uitgevoerd. Het onderzoek heeft zich gericht op de veiligheidsbeleving van de gebruikers van het Centraal Station. Daartoe zijn in januari ruim 800 en in juni een kleine 900 mensen geënquêteerd. In deze tussenmeting van de Veiligheidsindex zullen we de uitkomsten uit deze onderzoeken analyseren in relatie tot de ontwikkelingen die uit de Veiligheidsindex naar voren komen.

³ Het winkelgebied Oude Noorden omvat de Noorderboulevard (Zwart Janstraat en Noordmolenstraat), Bergweg (oostkant) vanaf de Noorderboulevard, Benthuizenstraat en Zwaanshals.

Bijlage 3 Definitielijst

Allochtonen:

Personen waarvoor geldt dat zij zelf buiten Nederland zijn geboren, of waarvan ten minste één ouder buiten Nederland is geboren, met uitzondering van personen die in het buitenland zijn geboren met twee in Nederland geboren ouders.

Autochtonen:

Autochtonen zijn personen die zelf in Nederland zijn geboren evenals beide ouders, plus personen die in het buitenland geboren zijn met twee in Nederland geboren ouders.

CBS-wijk en -buurt:

Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft elke stad in Nederland geografisch ingedeeld in CBS-wijken en CBS-buurtten. Veel gemeenten sluiten in hun statistieken aan op deze indelingen.

Diefstal:

Fietsendiefstal, autodiefstal, diefstal uit motorvoertuigen, vernielingen aan of diefstal vanaf de auto (spiegels, antennes, wioldoppen e.d.), winkeldiefstal, zakkenrollerij en overige diefstal.

Drugsoverlast:

Meldingen van drugs- en drankoverlast en de subjectieve beleving van drugsoverlast als buurtprobleem.

Etnische minderheden:

Surinamers, Antillianen/Arubanen, Kaapverdianen, Turken, Marokkanen en Noord-mediterranen volgens de definitie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Gemiddelde adresbezetting:

Het aantal inwoners gedeeld door het aantal woningen.

Genormaliseerd:

Vergelijkingscijfer per 1.000 inwoners, vestigingen van detailhandel of auto's.

Gewelddelicten:

Straatroof, zedenmisdrijven, openlijk geweld tegen personen, mishandeling, bedreiging, overvallen en tasjesroof.

Inbraken:

Bij inbraken wordt onderscheid gemaakt tussen inbraken in woningen, boxen, garages en schuren en inbraken in bedrijven en instellingen.

Meldingsbereidheid:

Het aandeel mensen dat naar aanleiding van een delict melding of aangifte doet van dit delict bij de politie.

Overlast:

Overlast door jongeren, dronken personen, lastig gevallen worden op straat, burengerucht en overlast algemeen.

Politiemonitor:

Landelijk onderzoek op politiedistrictsniveau naar slachtofferschap van criminaliteit en veiligheidsbeleving onder burgers.

Slachtofferschap:

Percentage van de bevolking dat zegt het afgelopen jaar één of meerdere keren slachtoffer te zijn geweest.

Vandalisme:

Vernieling (bijvoorbeeld van bus- of tramhokjes of telefoocellen) en bekladding van muren of gebouwen. Meldingen van kleine buitenbranden worden afzonderlijk bekeken.

Verkeer:

Objectief: Verkeersongevallen.

Subjectief: Agressief verkeersgedrag en (doorrijden na een) aanrijding.

Woningen:

Het totaal voor bewoning geschikte woningen, dat zijn dus zowel de bewoonde als de onbewoonde woningen.